

LIETUVOS RESPUBLIKOS APSKRITIES VALDYMO Į S T A T Y M A S

1994 m. gruodžio 15 d. Nr. I-707
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Apskritis valdymo organizavimas

Apskritis yra Lietuvos Respublikos teritorijos aukštesnysis administracinis vienetas, kurio valdymą per apskrities valdytoją, ministerijas bei kitas Vyriausybės institucijas organizuoja Vyriausybė. Apskritis valdymas yra sudėtinė valstybės valdymo dalis.

Apskrities ribas bei centrą nustato ir keičia, pavadinimą jam suteikia ir keičia Lietuvos Respublikos Seimas Vyriausybės teikimu.

2 straipsnis. Apskritis valdymo teisiniai pagrindai

Apskritis valdymas organizuojamas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Seimo nutarimais, Respublikos Prezidento dekretais, Vyriausybės nutarimais bei kitų valstybės valdymo institucijų teisės aktais.

3 straipsnis. Apskritis lėšos

Apskritis valdymui organizuoti ir valdytojo funkcijoms įgyvendinti lėšos skiriamos iš valstybės biudžeto bei kitų finansavimo šaltinių.

II SKYRIUS APSKRITIES VALDYTOJAS IR JO KOMPETENCIJA

4 straipsnis. Apskritis valdytojas

Apskritis valdytoją skiria ir atleidžia Vyriausybė Ministro Pirmininko teikimu.

Apskritis valdytoju gali būti Lietuvos Respublikos pilietis, turintis aukštąjį išsilavinimą. Apskritis valdytojas negali eiti jokių kitų renkamų ar skiriamų pareigų, dirbti valstybinėse, visuomeninėse, privačiose verslo, komercijos ar kitokiose įstaigose ar įmonėse, taip pat gauti kitokio atlyginimo, išskyrus pagal pareigas nustatytą bei užmokestį už kūrybinę veiklą.

Apskritis valdytojo atlyginimą nustato Vyriausybė.

Apskritis valdytojas atsiskaito Vyriausybei šios nustatyta tvarka.

Apskritis valdytojas turi pavaduotoją, kurį skiria ir atleidžia Ministras Pirmininkas apskritis valdytojo teikimu. Apskritis valdytojo pavaduotojui taikomi tokie pat reikalavimai kaip ir apskritis valdytojui.

5 straipsnis. Apskritis valdytojo uždaviniai

Apskritis valdytojo uždaviniai yra:

1) įgyvendinti valstybės politiką socialinio aprūpinimo, švietimo, kultūros, sveikatos priežiūros, teritorijos planavimo, paminklotvarkos, žemės naudojimo ir apsaugos bei žemės ūkio, aplinkos apsaugos ir kitose srityse, vykdyti apskrityje valstybines ir tarpregionines programas;

2) koordinuoti apskrityje esančių ministerijų ir kitų Vyriausybės institucijų struktūrinių padalinių veiklą, taip pat derinti savivaldos vykdomųjų institucijų veiklą, įgyvendinant regionines programas;

3) numatyti prioritetines apskrities raidos kryptis ir rengti programas.

6 straipsnis. Apskrities valdytojo įgaliojimai švietimo, kultūros ir socialiniais klausimais

Apskrities valdytojas:

- 1) įstatymų nustatyta tvarka steigia, reorganizuoja ir likviduoja apskrities valstybines švietimo, kultūros, kūno kultūros ir sporto, socialinės paramos ir globos įstaigas bei tarnybas;
- 2) atsako už šio straipsnio 1 punkte nurodytų valstybinių įstaigų funkcionavimą ir jų išlaikymą;
- 3) prižiūri bendrosios valstybinės švietimo, kultūros ir socialinės politikos vykdymą;
- 4) kartu su teritorinėmis darbo biržomis sprendžia gyventojų užimtumo problemas.

7 straipsnis. Apskrities valdytojo įgaliojimai sveikatinimo veiklos klausimais

Apskrities valdytojas:

- 1) dalyvauja nustatant pirminės sveikatinimo veiklos prioritetines kryptis;
- 2) nustatyta tvarka steigia, išlaiko, reorganizuoja ir likviduoja apskrities valstybines sveikatos priežiūros įstaigas – ligonines, poliklinikas, dispanserius, higienos centrus ir kitas;
- 3) organizuoja apskrities gyventojų sveikatinimo būklės statistinius stebėjimus bei analizuoja apskrities gyventojų sveikatinimo būklės pokyčius;
- 4) organizuoja valstybinių tarpreigioninių ir apskrities sveikatos programų įgyvendinimą;
- 5) teikia siūlymus Vyriausybei skelbti apskrities teritoriją pavojaus ar žalos visuomenės sveikatai rajonu;
- 6) informuoja apskrities gyventojus apie jų sveikatingumo būklės tendencijas.

8 straipsnis. Apskrities valdytojo įgaliojimai teritorijos planavimo ir paminklotvarkos klausimais

Apskrities valdytojas:

- 1) rengia apskrities bendrojo ir specialiojo planavimo dokumentus;
- 2) kaupia ir tvarko teritorijos planavimo duomenų banką bei teritorijos planavimo duomenų registrą, teikia informaciją kitų lygių duomenų bankams;
- 3) teikia informaciją, išvadas ir pasiūlymus Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajam ir specialiesiems planams rengti;
- 4) nustato sąlygas apskrities teritorijos specialiajam planavimui ir derina planavimo projektus;
- 5) nustato sąlygas savivaldybių teritorijų planavimo dokumentų rengimui ir juos derina;
- 6) atlieka valstybinę pastatų, statinių ir įrenginių projektavimo, statybos ir eksploatavimo valstybinę priežiūrą bei jų teisinį registravimą;
- 7) nustatyta tvarka prižiūri teritorijos planavimą;
- 8) kaupia topografinę geodezinę ir kartografinę medžiagą;
- 9) atlieka kultūros vertybių ir paminklų apsaugą, tvarko jų apskaitą ir prižiūri paminklotvarką;
- 10) atlieka apskričiai priskirtų objektų statybos užsakovo funkcijas.

9 straipsnis. Apskrities valdytojo įgaliojimai žemėtvarkos, žemės kadastro ir žemės ūkio klausimais

Apskrities valdytojas:

- 1) tvarko laisvos valstybinės žemės fondą, išskyrus žemę, perduotą valdyti savivaldos institucijoms;
- 2) organizuoja valstybinio žemės kadastro darbus, atlieka žemės teisinį registravimą;

- 3) įgyvendina žemės reformą;
- 4) atlieka žemės servitutų (nuosavybės) ir žemės naudojimo valstybinį reguliavimą ir žemės naudojimo valstybinę kontrolę;
- 5) koordinuoja žemės ūkio klausimus, skirsto žemės ūkio produkcijos valstybinio supirkimo kvotas;
- 6) kontroliuoja augalų apsaugos priemonių naudojimą;
- 7) atlieka valstybinę melioracijos ir hidrotechnikos įrenginių priežiūrą, organizuoja valstybei priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos įrenginių eksploataciją.

10 straipsnis. Apskrities valdytojo įgaliojimai gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos klausimais

Apskrities valdytojas:

- 1) pagal savo kompetenciją nustato gamtos išteklių naudojimo limitus ir kontroliuoja, kaip jų laikomasi;
- 2) organizuoja veiklą apskričiai priskirtose saugomose teritorijose ir dalyvauja valdant kitas saugomas teritorijas (išskyrus rezervatus);
- 3) nustatyta tvarka ir neviršydamas savo įgaliojimų vertina ūkinės veiklos poveikį aplinkai ir derina projektus;
- 4) pagal savo kompetenciją atlieka valstybinę miškų būklės, naudojimo, atkūrimo ir apsaugos kontrolę;
- 5) neviršydamas savo įgaliojimų, organizuoja vandens telkinių valdymą bei apsaugos juostų ir zonų tvarkymą, kontroliuoja kitiems subjektams priskirtų vandens telkinių valdymą;
- 6) organizuoja ekologinį švietimą.

11 straipsnis. Apskrities valdytojo įgaliojimai kitais klausimais

Apskrities valdytojas, neviršydamas savo įgaliojimų:

- 1) nagrinėja fizinių bei juridinių asmenų pareiškimus bei prašymus ir priima dėl jų sprendimus. Valdytojo sprendimai gali būti apskūsti tik teismui;
- 2) analizuoja apskrities socialinę, ekonominę ir ekologinę būklę bei jos pokyčius ir apie tai praneša gyventojams;
- 3) prižiūri, kaip įgyvendinami Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo reikalavimai;
- 4) registruoja visuomeninių organizacijų, kurių veikla apima daugiau kaip vienos savivaldybės teritoriją ir kurių buveinės yra apskrities centre ar kitoje apskrities teritorijoje esančioje miesto ar kaimo gyvenamojoje vietovėje, įstatus;
- 5) organizuoja apskrities (rajoninių) kelių priežiūrą;
- 6) registruoja traktorius, savaeigės važiuoklės, traktorines priekabas ir kelių tiesimo mašinas;
- 7) atlieka pastatų, statinių ir butų teisinį registravimą;
- 8) organizuoja stichinių nelaimių, avarijų padarinių likvidavimą, paieškos ir gelbėjimo darbus.

Apskrities valdytojas atlieka ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose numatytus įgaliojimus.

12 straipsnis. Apskrities valdytojo teisės

Apskrities valdytojas, vykdydamas jam priskirtus įgaliojimus, turi teisę:

- 1) teikti pasiūlymus su apskrities teritorija susijusiais klausimais valstybinėms ir tarpreigioninėms programoms rengti bei išvadas dėl parengtų valstybinių ir tarpreigioninių programų projektų;
- 2) teikti pasiūlymus Vyriausybei ir kitoms valstybės valdymo institucijoms apskrities raidos klausimais;

3) dalyvauti Vyriausybės posėdžiuose svarstant su apskrities valdytojo kompetencija susijusius klausimus, taip pat apskrityje esančių ministerijų ir kitų Vyriausybės institucijų struktūrinių padalinių bei savivaldos institucijų posėdžiuose;

4) prireikus kviesti apskrityje esančių ministerijų ir kitų Vyriausybės institucijų struktūrinių padalinių vadovų pasitarimus ir jiems pirmininkauti;

5) sustabdyti ar panaikinti apskrityje esančių įmonių, įstaigų ir organizacijų priimtus teisės aktus, neatitinkančius Lietuvos Respublikos įstatymų ir Vyriausybės nutarimų;

6) gauti iš kitų valstybės valdymo ir apskrities savivaldos institucijų, įmonių, įstaigų ir organizacijų informaciją savo kompetencijos klausimais;

7) įstatymų nustatytais atvejais imtis papildomų priemonių gyventojų bei jų turto saugumui užtikrinti, tvarkai apskrityje palaikyti;

8) sudaryti ekspertų komisijas jo kompetencijai priskirtiems klausimams analizuoti ir išvadoms pateikti;

9) kooperuoti savivaldybių lėšas numatomiems bendriems darbams apskrityje atlikti, kai yra susitarta;

10) įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka valdyti, naudoti ir disponuoti valstybės turtu;

11) nustatyta tvarka rengti konkursus, organizuoti pasitarimus, konferencijas ir kitus renginius.

III SKYRIUS VALSTYBĖS VALDymo INSTITUCIJOS APSKRITYJE

13 straipsnis. Valstybės valdymo institucijos apskrityje

Valstybės valdymo institucijos pagal savo veiklos pobūdį Lietuvos Respublikos Seimui arba Vyriausybei leidus gali steigti apskrityje sau pavaldžias valdymo įstaigas ir organizacijas.

Valstybės valdymo institucijoms pavaldžios valdymo įstaigos ir organizacijos apskrityje veikia pagal šių institucijų patvirtintus nuostatus.

IV SKYRIUS APSKRITIES VALDYTOJO SANTYKIAI SU SAVIVALDOS IR VALSTYBĖS VALDymo INSTITUCIJOMIS

14 straipsnis. Apskrities valdytojo santykiai su savivaldos ir valstybės valdymo institucijomis

Apskrities valdytojas, įgyvendindamas jam priskirtas funkcijas ir vykdydamas Lietuvos Respublikos įstatymus, kitus Lietuvos Respublikos Seimo priimtus teisės aktus, Respublikos Prezidento dekretus ir Vyriausybės nutarimus, bendradarbiauja su savivaldos ir valstybės valdymo institucijomis, joms pavaldžiomis valdymo įstaigomis bei organizacijomis apskrityje ir Vyriausybės atstovu.

Valstybės valdymo institucijos, įsteigtos apskrityje pagal šio įstatymo 13 straipsnio nuostatas, nėra pavaldžios apskrities valdytojui. Šios įstaigos ir organizacijos privalo pranešti apskrities valdytojui apie savo veiklą apskrityje Vyriausybės nustatyta tvarka.

Vyriausybės institucijos, skirdamos sau pavaldžių valdymo įstaigų ir organizacijų apskrityje vadovus, išklauso apskrities valdytojo nuomonę.

Apskrities valdytojas praneša atitinkamai Lietuvos Respublikos Seimui ar Vyriausybei apie valstybės valdymo institucijų padalinių apskrityje veiklą ir sprendimus, jei jie neatitinka Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės nutarimų arba pažeidžia piliečių ar organizacijų teises. Jei ginčijamo sprendimo nepanaikina ar nepakeičia jį priėmęs valstybės valdymo institucijos padalinys ar aukštesnioji valstybės valdymo institucija, galutinį sprendimą priima Vyriausybė.

15 straipsnis. Apskritis taryba

Prie apskrities valdytojo sudaroma taryba.

Į tarybą pagal pareigas įeina apskrities valdytojas (tarybos pirmininkas), apskrities valdytojo pavaduotojas, apskrityje esančių savivaldybių merai.

Taryba aptaria apskrities raidos kryptis, svarsto socialinės ekonominės raidos ir aplinkos apsaugos programų, teritorijos bendrojo planavimo dokumentų, sąlygų teritorijos specialiajam planavimui ir apskrities lėšų sąmatos projektus bei kitus klausimus.

V SKYRIUS**APSKRITIES VALDYTOJO VEIKLOS ORGANIZAVIMAS****16 straipsnis. Apskrities valdytojo administracija**

Apskrities valdytojas jam priskirtoms funkcijoms įgyvendinti formuoja administraciją ir jai vadovauja.

Apskrities valdytojo administracija yra juridinis asmuo, turi antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir apskrities pavadinimu.

Apskrities valdytojo administracijos struktūrą ir jos nuostatus tvirtina bei darbo apmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

17 straipsnis. Apskrities valdytojo įgaliojimai administravimo srityje

Apskrities valdytojas:

- 1) organizuoja administracijos darbą ir atsako už jos veiklą;
- 2) teikia Vyriausybei apskrities lėšų sąmatos projektą;
- 3) skiria ir atleidžia iš pareigų jam pavaldžių įstaigų vadovus, gavęs atitinkamos Vyriausybės institucijos raštišką sutikimą, skiria ir atleidžia iš pareigų administracijos skyrių ir padalinių vedėjus;
- 4) neviršydamas nustatyto metinio darbo apmokėjimo fondo, tvirtina administracijos etatų sąrašą;
- 5) organizuoja apskrities tarybos posėdžius ir jiems vadovauja;
- 6) vykdo kitus Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės ir Ministro Pirmininko jam suteiktus įgaliojimus.

Kai apskrities valdytojo nėra, jo pareigas eina apskrities valdytojo pavaduotojas.

18 straipsnis. Apskrities valdytojo įsakymai ir kiti teisės aktai

Apskrities valdytojas leidžia įsakymus ir kitus teisės aktus ir tikrina, kaip jie vykdomi.

Apskrities valdytojo įsakymai ir kiti teisės aktai, neviršijantys jo kompetencijos, privalomi visiems juridiniams ir fiziniams asmenims.

Vyriausybė turi teisę panaikinti apskrities valdytojo įsakymus ir kitus teisės aktus, jeigu jie neatitinka Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų, kitų Lietuvos Respublikos Seimo priimtų teisės aktų, Respublikos Prezidento dekretų ir Vyriausybės nutarimų.

19 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

Šio įstatymo įgyvendinimo terminus ir tvarką nustato įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymo įgyvendinimo“.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

